

CUKRARNA

Sporočilo za javnost

Ljubljana, 11. 6. 2024

ADRIAN PACI: *Valovi in pogledi*

Kustos: Pierre Bal-Blanc

19. 6.–13. 10. 2024

V Cukrarni bomo v sredo, 19. junija, ob 19.00 otvorili razstavo albanskega umetnika, ki živi in deluje v Milanu v Italiji, Adriana Pacija z naslovom *Valovi in pogledi*. Na odprtju se nam bo pridružil tudi umetnik. Razstava *Valovi in pogledi* ponuja vpogled v umetniško prakso Adriana Pacija, ki jo zaznamujejo video instalacije. Razstavo umetnikovih slikarskih del v prvem nadstropju Cukrarne dopolnjujejo dela Ivane Kobilca, Edija Hila, Ferdinanda Pacija in Deborah Imogen Beer. V kletnem razstavnem prostoru bo na ogled tudi novonastala videoprojekcija *The Bell Tolls Upon the Waves [Na valovih zvon zvoni]*.

Razstava je nastala s podporo: Italijanski kulturni inštitut / Instituto Italiano di Cultura di Lubiana, Cinemazero.

Producent videa The Bell Tolls Upon the Waves [Na valovih zvon zvoni] je Giorgio Pace Foundation, koproducent je CUKRARNA.

Adrian Paci svojo umetniško prakso razvija že več kot trideset let. Zaznamujejo jo kompleksne video instalacije, katerih protagonisti imajo prezenco, ki ji v video produkciji zadnjih desetletij ni para.

V ospredju slikarske razstave v prvem nadstropju je raziskava arheologije pogleda skozi različne kontekste, ki so izoblikovali umetnika od otroštva v Skadru (Shkodër), študijskih let v Tirani in podiplomskega študija liturgije v Milanu, do te razstave v Sloveniji, deželi na meji z balkansko kulturo. V kletni galeriji jo spremlja novonastala videoprojekcija *The Bell Tolls Upon the Waves [Na valovih zvon zvoni]*.

S pričujočo razstavo želi Paci gledalcu približati hipotezo, da ta filmska posebnost izvira v njegovem prestopu iz slikarske prakse, ki se ji posveča že od mladosti dalje. Bolečina, ko je kot otrok izgubil očeta Ferdinanda Pacija (priznanega slikarja na albanski akademski sceni

pod komunističnem režimom), mu je sicer pomagala pretvoriti dediščino te prakse v resnični proces očiščenja.

Vizualnega šoka iz otroštva namreč ni ponovno našel v slikarstvu, temveč v videu (Albanske zgodbe, 1997), v katerem njegova hči s svojim jezikom in otroškimi gestam pripoveduje nič manj travmatične dogodke iz časa terorja, ki je sledil padcu albanske diktature leta 1997. To prvo video delo je bilo zanj kot razodetje. Oddaljilo ga je od neposrednega pogleda, značilnega za slikarstvo, saj mu je omogočilo, da je zajel svoj predmet posredno, ne da bi bil zaslepljen z dediščino.

Adrian Paci se je po več video instalacijah, predstavljениh na mednarodnih manifestacijah sodobne umetnosti, v zadnjih letih vrnil k slikarski praksi, ki je bila temelj njegove izobrazbe na Umetnostni akademiji v Tirani med letoma 1987 in 1991, v času režima Ljudske republike Albanije.

Razstava se v prvem nadstropju osredotoča na serijo slik, katerih glavna značilnost je, da izhajajo iz posrednega ali posredovanega pogleda po nekom tretjem. Z drugimi besedami, umetnik izbira podobe iz kontinuuma kinematografskih virov ali obstoječih videov, ki jih ni posnel sam (kot so odlomki iz filmov P. P. Pasolinija ali amaterskih posnetkov praznovanj), nato pa jih reproducira v sliki s tehniko sistematičnih potez s čopičem.

Da bi poudaril posredni pogled, na katerem sloni umetnikov slikarski opus (delo Kapela Pasolini je izposojeno iz muzeja MAXII v Rimu), ga na razstavi soočam z biografskimi, kontekstualnimi, družbenimi in zgodovinskimi viri, ki vejejo iz del drugih slikarjev. Ti v nasprotju s slikarskim pristopom Adriana Pacija, neposredno izražajo pogled na svoj subjekt.

Nasprotje poudarjeni prisotnosti antropomorfnih figur, ki naseljujejo galerijo v prvem nadstropju, predstavlja izpraznjeni prostor v zadnjem umetnikovem video delu, kjer osamljen zvon na Jadranskem morju po volji valov poustvarja pesem siren. Ali pa morda utoplencev, žrtev tragičnega potovanja v izgnanstvo?

–Pierre Bal-Blanc